

Област Пловдив

▶ Население (2014)	676 892
▶ Територия (кв.км)	5972,9
▶ Брой на населените места	224
▶ Дял на населението в градовете (%)	74,9

Общ преглед

Икономическите показатели на област Пловдив са по-добри от средните стойности за страната. Икономическата активност и заетостта в областта се повишават, но безработицата остава сравнително висока. Областта се характеризира със сериозен приток на чуждестранни капитали, които се засилва през последната година. Някои общини в областта (например Хисаря) се представят силно по отношение на усвояването на европейски средства, но областният център Пловдив продължава да изостава. През последната година има подобрение на прозрачността на местните власти, но развитието на

административните услуги бележи застой. Населението на област Пловдив продължава да намалява въпреки положителния механичен прираст през последните години. Повишава се обаче дялът на висшистите в работната сила, което има важно значение за развитието на областта. Болничната инфраструктура в областта е сред най-добрите в страната. През последната година се наблюдава спад на престъпленията срещу личността и собствеността. Показателите за развитието на културните дейности в област Пловдив сочат някои положителни тенденции, но и предизвикателства.

ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

Доходи и условия на живот

Пазар на труда

Инвестиции

Инфраструктура

Данъци и такси

Администрация

СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ

Демография

Образование

Здравеопазване

Сигурност и правосъдие

Околна среда

Култура

ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

Доходи и условия на живот

БВП на човек от населението в Пловдив за 2012 г. е 8920 лв., което я нарежда като осмата най-богата област в страната. Ръстът на доходите изостава спрямо страната в последните години. Доходите от работна заплата доминират структурата на доходите в областта. Средната годишна брутна заплата на един нает се покачва и достига 7922 лв. през 2013 г.

През 2012 г. 46,2% от живеещите в област Пловдив живеят с материални лишения, т.е. изпитват трудности да посрещнат основни свои нужди. Относителният дял на бедните спрямо линията на бедността спада до 19% през 2012 г., но следва да се има предвид, че линията на бедност в областта е сравнително висока спрямо другите области. Подходното неравенство леко се покачва, като отношението между доходите на най-богатите и най-бедните 20% от домакинствата през 2012 г. е 5,4 пъти.

Пазар на труда

Възстановяването на пазара на труда в област Пловдив е стабилно през последните няколко години (2012–2014). Икономическата активност достига 56,4% през 2014 г. и тя е по-висока от общата за страната. Коефициентът на заетост на населението на 15 и повече години нараства от 2011 г. и достига 49% през 2014 г. Безработицата леко се свива, но остава сравнително висока – коефициентът на безработица за 2014 г. е 13,1%.

Коефициентът на демографско заместване през 2014 г. е 64,7%, което условно означава, че на всеки 100 лица на възраст между 60 и 64 години, които напускат работната сила, се падат по 65 лица на възраст 15–19 години, които се вливат в нея.

Инвестиции

Пловдив е сред областите с най-голям кумулативен размер на привлечените ЧПИ. Притокът на чуждестранни капитали е сред най-устойчивите в последните години и се засилва. Няколкото промишлени зони около град Пловдив са положителен фактор в тази посока. Разходите за придобиването на ДМА в областта обаче отчитат лек спад до 1,5 млрд. лв. през 2013 г.

Общините в област Пловдив продължават да изостават по отношение на усвояването на европейски средства по оперативните програми – изплатените средства на общините достигат близо 324 млн. лв. към 31 януари 2015 г. Много висока степен на усвояване постигат общините Хисаря (48 млн. лв.), Кричим (26 млн. лв.), Сопот (27 млн. лв.) и Раковски (53 млн. лв.), докато община Пловдив (42 млн. лв.) е най-слабо представящият се областен център в усвояването на европейски средства, претеглени спрямо местното население.

Инфраструктура

Гъстотата на пътната мрежа в област Пловдив не е много висока, но завършената през 2013 г. автомагистрала „Тракия“ е фактор за развитието и повишава потенциала на региона. Към края на 2014 г. обаче по-голямата част от автомагистралния път на територията на Пловдив е в лошо състояние. Все пак около 45% от пътната настилка в областта са в добро състояние през 2014 г., което е относително високо ниво спрямо общия показател за страната. Железопътната инфраструктура е добре развита, като гъстотата на жп линиите е сред най-високите в страната. През 2014 г. използваемостта на интернет се покачва, като 58,4% от лицата на възраст 16–74 години са използвали интернет през последните 12 месеца.

% Данъци и такси

През 2015 г. данъкът върху нежилищните имоти на предприятията е сравнително нисък в общините Хисаря (0,6‰), Перушица (1,0‰), Асеновград (1,3‰) и Калояново (1,4‰), като данъчната ставка в община Хисаря е най-ниската в страната. Данъкът върху възмездното придобиване на имущество варира от 1,5% в община Калояново до 3,0% в общините Карлово, Кричим и Садово. В областния център Пловдив данъците са по-високи (1,8‰ върху нежилищното имущество на фирмите и 2,5% при придобиването на имущество). Сравнително високи са и ставките на данъка върху превозните средства. Таксата за битовите отпадъци на предприятията е относително ниска в общините Хисаря (1,51‰), Марица (4,20‰) и Пловдив (5,30‰) и много висока в общините Куклен (22,50‰), Кричим (20,00‰) и Лъки (16,00‰).

Администрация

Общините в област Пловдив се представят сравнително добре по отношение на предоставяните услуги по електронен път и обслужването на „едно гише“, но развитието на тези услуги бележи застой през последните години. Предоставяните услуги по електронен път са добре развити в общините Пловдив, Асеновград, Раковски и Сопот, а работата на „едно гише“ е добре организирана в общините Асеновград, Лъки, Марица, Пловдив, Съединение и Хисаря. През 2014 г. покритието на кадастралната карта е 24,4% от територията на областта, като по-значимо покритие има в общините Асеновград, Марица, Пловдив и Карлово.

Област Пловдив подобрява представянето си в Рейтинга на активната прозрачност на органите на местното самоуправление, изготвян от Фондация „ПДИ“ (2015 г.). Най-добре в областта се представят общините Асеновград и Пловдив, докато най-ниски оценки получават общините Калояново, Хисаря и Брезово.

СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ ●●●●

Демография ●●●●

Пловдив е втората по големина област в страната с население от близо 677 000 души (2014 г.), като три четвърти от населението живее в градовете. През последните години населението на Пловдив неизменно намалява, което се обуславя от отрицателния естествен прираст (-4,3‰ през 2014 г.) и намаляващия положителен механичен прираст (0,5‰ през 2014 г.). Все пак Пловдив остава една от малкото области в страната, в която броят на заселилите се е повече от изселилите се, като причините са предимно в търсенето на по-добро образование и по-добри възможности за работа.

Коефициентите на възрастова зависимост в област Пловдив остават сравнително стабилни през последните години. През 2014 г. населението на 65 и повече години е вече близо 1,4 пъти повече от децата (до 14 години) и около 30% от работоспособното население (на 15–64 години). Коефициентът на раждаемост (9,8‰ за 2014 г.) е малко над средното ниво на раждаемостта в страната.

Образование ●●●●

През последните години броят на училищата и броят на преподавателите в област Пловдив намаляват. През 2014 г. на един учител се падат по 14,3 ученици. Нетният коефициент на записване в V–VIII клас постепенно спада и вече е 78,8% (2014 г.). Делът на отпадналите от основно и средно образование остава сравнително висок на фона на страната – 2,8% за 2013 г., а относителният дял на второградниците се покачва до 2,3% (2014 г.). Оценките от матурата по български език и литература през 2015 г. са малко над средните за страната – средно 4,31 за областта. Процентът на неиздържалите, т.е. получилите оценка под „среден“ 3,00, обаче се покачва до 7% през 2015 г.

Област Пловдив е вторият най-голям университетски център в страната. През 2014 г. броят на студентите надхвърля 40 000. Покачва се относителният дял на населението на възраст между 25 и 64 години с висше образование, като на практика през 2014 г. всеки четвърти в работната сила е с висше образование.

Здравеопазване ●●●●●

През последните години в област Пловдив се наблюдава ръст на болничните заведения и на броя на леглата в многопрофилните болници – само през 2014 г. болничните легла нарастват с над 500 и достигат 4629. Областта е лидер в страната по брой на леглата, отнесени към населението. Постъпилите болни за лечение в многопрофилните болници намаляват до 242,2 на 1000 души от населението през 2014 г.

Областта се характеризира с по-добра от средната осигуреност с медицински специалисти. Делът на здравноосигурените лица в областта се задържа на относително

постоянни нива – 87,2% през 2014 г. Коефициентът на детска смъртност е малко по-висок от средните стойности за страната (8,3‰ през 2014 г.).

Сигурност и правосъдие ●●●●

По официални данни област Пловдив е сравнително безопасна на фона на страната, като броят на престъпленията намалява през последната година. През 2014 г. на 10 000 души от населението са регистрирани 5 престъпления срещу личността и 70 срещу собствеността. Данните говорят за сравнително ефективна и бърза работа на съда. Делът на наказателните дела в Окръжния съд, приключили в 3-месечен срок, е 95% (2013 г.), а делът на висящите наказателни дела към края на 2013 г. е 5,4% при средно около 8,5% за страната. Натовареността на съдиите в област Пловдив спада чувствително през последните години и достига до 8,2 дела на съдия месечно (2013 г.) при средно 8,3 дела на съдия месечно за страната.

Околна среда ●●●●

Област Пловдив не попада сред областите с най-голяма концентрация на вредни емисии. Емисиите на въглероден двуокис в атмосферата намаляват през 2013 г. до 128 т/кв.км. Събраните битови отпадъци на човек от населението се покачват през 2013 г. и остават над средните нива за страната – близо 496 кг/човек от обслужваното население. През 2013 г. почти 80% от населението живеят в селища с обществена канализация. Близо 55% пък е населението с достъп до канализация, свързано с пречиствателни станции за отпадъчни води. В областта действат две селищни пречиствателни станции за отпадъчни води – в градовете Пловдив и Хисаря, а през 2010 г. е открита пречиствателна станция и в гр. Сопот. Разходите за опазване на околната среда в областта се увеличават и вече достигат 115 млн. лв. през 2013 г.

Култура ●●●●

Показателите за развитието на културните дейности в област Пловдив се подобряват в последните години. Посещенията в театрите устойчиво се увеличават и достигат над 200 000 през 2014 г. Посещенията в кината също нарастват и вече са близо 550 000. Наблюдава се известно отстъпление по отношение на посещенията на музеите, които се свиват до 238 000 (2014 г.). Макар и посещенията в библиотеките да се покачват до 177 000, техният брой остава нисък. Посочените посещения на библиотеките и музеите, отнесени към населението в областта, показват два пъти по-ниски нива на посещаемостта им спрямо тази в страната.

Ключови показатели за област Пловдив

Индикатори на икономическото развитие	2009	2010	2011	2012	2013	2014
БВП на глава от населението (лв., текущи цени)	7561	7704	8696	8920	n.a.	n.a.
Средногодишен доход на лице от домакинството (лв.)	3561	3745	3657	3988	4514	4410
Средна годишна брутна заплата на нает (лв.)	6054	6462	6889	7418	7922	n.a.
Дял на бедните спрямо линията на бедност за областта (%)	14,5	20,9	20,7	19,0	n.a.	n.a.
Коефициент на икономическа активност на населението на 15 и повече години (%)	50,8	50,8	50,9	53,3	55,6	56,4
Коефициент на заетост на населението на 15 и повече години (%)	48,3	46,5	46,4	47,3	48,1	49,0
Коефициент на безработица на населението на 15 и повече години (%)	5,1	8,5	8,8	11,2	13,4	13,1
Брой на нефинансови предприятия на 1000 души от населението	51	51	50	51	51	n.a.
Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи (лв./човек)	2040	1724	2144	2514	2291	n.a.
Чуждестранни преки инвестиции в предприятията от нефинансовия сектор с натрупване (евро/човек)	1228	1600	1847	1972	2436	n.a.
Дял на домакинствата с достъп до интернет (%)	30,1	35,3	47,5	55,1	60,7	45,0
Дял на пътната настилка в добро състояние (%)	n.a.	49,8	47,5	48,0	43,7	44,5
Покритие на кадастъра (%)	20,4	20,8	24,4	24,4	24,4	24,4

Индикатори на социалното развитие	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Коефициент на естествен прираст на населението (‰)	-2,4	-3,6	-3,8	-4,5	-4,0	-4,3
Коефициент на механичен прираст на населението (‰)	-0,9	-4,1	0,2	1,4	3,1	0,5
Дял на населението с висше образование, 25-64 години (%)	20,6	22,5	23,6	22,6	23,4	25,1
Среден успех от матурите по БЕЛ	4,3	4,3	4,5	4,3	4,3	4,3
Процент оценки на матурите по БЕЛ под „среден“ 3,00	4,5	3,9	3,2	5,0	4,9	4,6
Дял на здравноосигурените лица (%)	89,6	87,2	88,4	87,7	86,5	87,2
Постъпили болни за лечение в МБАЛ на 1000 души от населението	229,6	227,7	228,0	327,8	353,0	242,2
Регистрирани престъпления срещу собствеността на 10 000 души	80,2	96,3	81,6	73,2	78,2	69,9
Дял на висящите наказателни дела (%)	3,3	3,7	5,9	5,3	5,4	n.a.
Разходи за опазване на околната среда (лв./човек)	135,1	116,2	131,8	151,6	169,1	n.a.
Дял на населението с достъп до канализация, свързано с пречиствателни станции за отпадни води (%)	50,6	50,8	54,1	54,3	54,6	n.a.
Посещения в кината на 1000 души от населението	441,9	771,8	799,0	702,5	768,7	808,1
Посещения в театрите на 1000 души от населението	141,2	150,8	204,2	189,7	249,8	299,1